

Huvudman

Haninge kommun

haningekommun@haninge.se**Beslut**

Datum 2025-12-19

Dnr 2025:8471

Sida 1 (7)

Ärendet

Tematisk tillsyn av om kontroll av registerutdrag har genomförts i enlighet med aktuell lagstiftning inom förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i Haninge kommun.

Beslut

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har under höstterminen 2025 genomfört en tematisk tillsyn för att kontrollera att berörda kommunala huvudmän uppfyller författningarnas krav beträffande kontroll av registerutdrag när personal anställs eller tas emot inom förskola, pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Tillsynen omfattar även kontroll av registerutdrag genomförs för personer över 15 år som är folkbokförda där pedagogisk omsorg med kommunal huvudman bedrivs.

Tillsynen omfattar anställningar, anlitanden och mottaganden som skett från och med den 1 juli 2023 vad gäller förskolor, 1 juli 2021 vad gäller pedagogisk omsorg och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds, och för vikarier, tre månader tillbaka i tiden. Beträffande sådana verksamheter för pedagogisk omsorg som redan bedrevs den 1 januari 2023 genomförs kontrollen endast avseende personer över 15 år som folkbokförts på adressen från och med den 1 januari 2023.

I den tematiska tillsynen i Haninge kommun ingår Vega förskola, Skeppets förskola och Åby förskola samt Nattugglans verksamhet inom omsorg inom tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Då kommunen inte anställt någon personal under aktuell tillsynsperiod inom pedagogisk omsorg och ingen person över 15 år som folkbokförts där pedagogisk omsorg med kommunal huvudman bedrivs efter den 1 januari 2023 omfattas inte denna verksamhet avseende anställningar i aktuell tillsyn.

Tillsynen har genomförts genom ett besök i kommunen den 5 november 2025. Som en del av tillsynen har intervjuer genomförts med rektorer vid de granskade förskolorna, rektor för verksamhet inom omsorg inom tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds och avdelningschefen för

serviceavdelningen på Tornberget AB som ansvarar för att anställa lokalvårdare vid de granskade verksamheterna. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Kontroll av registerutdrag för den som erbjuds en anställning, arbete eller praktik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förskola

I tillsynen ingår 23 anställda vid de granskade förskolorna. I intervju med rektorer för de granskade förskolorna uppger rektorerna att de, i egenskap av anställande chefer, tar del av registerutdrag för den personal som de själva anställer. Utdraget visas upp i samband med anställning och rektorn tar del av det innan anställningsavtalet skrivs under. När en kandidat erbjuds anställning ska registerutdraget visas upp i öppet kuvert eller digitalt för rektorn. Utdraget återlämnas därefter till den anställde. Ingen kopia av utdraget sparas. Om det skulle förekomma någon anmärkning i utdraget, förs en dialog med rektor innan beslut om anställning fattas. Rektorerna uppger att de har kontrollerat utdrag från belastningsregistret för samtliga anställa som ingår i tillsynen.

Av intervjuerna framgår vidare att samma rutin används för vikarier. Anställningsavtalen för vikarierna upprättas dock separat för varje period, men kontroll av belastningsregister görs vid första anställningstillfället. För timvikarierna, som ofta arbetar på flera förskolor inom området, har rutinerna delvis förändrats. Tidigare ansvarade en administrativ chef för rekrytering och kontroll av registerutdrag för vikarier. Nu är det en biträdande rektor som ansvarar för anställning och kontroll av utdrag för samtliga timvikarier i området, oavsett vilken förskola de senare placeras på.

Rektorerna berättar att vissa vikarier hyrs in via externa bemanningsföretag, särskilt vid kortvariga behov. De berättar att det externa bemanningsföretaget är ansvarigt för att kontrollera utdrag ur belastningsregistret för den personal de hyr ut till förskolorna men att rektorerna också gör en egen kontroll av belastningsregister när personal från bemanningsföretaget ska göra sitt första arbetspass på förskolan. Om en vikarie anlitas med mycket kort varsel, exempelvis på morgonen, är det samordnaren på förskolan som tar emot personen. Samordnaren kontrollerar då registerutdraget. Rektorerna uppger att de i möjligaste mån undviker att anlita personal från bemanningsföretag och i stället försöker

arbeta med egna, kända vikarier som återkommer. Inhyrd personal används endast vid akuta behov.

Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

I tillsynen ingår sex anställda vid verksamheten Nattugglan. Rektorn berättar att hen är ansvarig personal för ett större område som omfattar flera verksamheter, bland annat Nattugglan där omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Rektorn berättar att intendenten för verksamheten är närmaste chef för Nattugglan. Intendenten (som har förhinder och inte kan närvara vid intervjun) är den som anställer personal och ansvarar för den löpande verksamheten. Det finns tre tillsvidareanställda i verksamheten och utöver det några vikarier som anlitas vid behov. Det är intendenten som ansvarar för att kontrollera belastningsregisterutdrag. Denne träffar kandidaterna och ber att de har med sig sitt utdrag när de kommer på intervju. Innan anställning sker görs kontroll av personens utdrag ur belastningsregistret. Intendenten har kontrollerat utdrag ur belastningsregistret för dessa sex anställda, enligt rektorn.

Intendenten har uppgett för rektorn att hen vill att utdraget ska komma i oöppnat kuvert, även om hen är medveten om att detta inte är ett lagkrav. Rektorn förklarar vidare att inga kopior på utdragen sparas – efter kontrollen lämnas originalet tillbaka till den anställde.

På frågan om samma kontroll görs för annan personal, till exempel städ, vaktmästeri eller hantverkare, säger rektorn att det inte finns någon sådan rutin. Hen förklarar att de personerna inte arbetar med barnen på samma sätt som en vikarie gör, och att dessa i stället anlitas genom kommunens fastighetsbolag Tornberget AB. Det är alltså Tornberget AB som ansvarar för att ta in lokalvårdare, elektriker och andra tekniker, uppger rektorn. Rektorn säger att den frågan inte har kommit upp på deras nivå, och att rektorn inte tittar på registerutdrag för dessa yrkesgrupper. När det gäller kökspersonal är de däremot anställda direkt av förskolorna och kontrolleras på samma sätt som övrig personal.

Anställning av lokalvårdare vid Tornberget AB

I tillsynen ingår tre anställda lokalvårdare som varit anställda att utföra arbetsuppgifter vid de granskade verksamheterna. Avdelningschefen uppger att hen är ansvarig för serviceavdelningen, tillika servicechef, och att avdelningen omfattar bland annat lokalvården i kommunens verksamheter, inklusive de aktuella förskolorna. Under sig har hen flera enhetschefer, och det är de som ansvarar för rekrytering av lokalvårdspersonal samt för kontroll av belastningsregisterutdrag för dem som anställs i kommunens egen regi. Uppvisade utdrag återlämnas direkt

och utdragen sparas aldrig. Avdelningschefen uppger att enhetscheferna har utfört kontroll av uppvisat utdrag från belastningsregistret för de tre anställda som omfattas av tillsynen.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 31 § skollagen framgår att den som erbjuds en anställning inom förskolan eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.

Registerutdrag som avses i första stycket ska visas upp även av den som

1. erbjuds eller tilldelas arbete inom sådan verksamhet som avses i första stycket under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet,
2. under utbildning till en lärar- eller förskollärarexamen enligt högskolelagen (1992:1434) eller yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen inom sådan verksamhet som avses i första stycket, eller
3. genom deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats inom sådan verksamhet som avses i första stycket.

Registerutdraget ska i de fall som avses i andra stycket visas upp för den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot någon på ett sådant sätt som avses där. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten.

Av förarbetena till regleringen om registerkontroll framgår att registerkontrollen enbart skall omfatta den som erbjuds anställning, inte alla som sökt anställningen. För en sådan ordning talar dels integritetsskäl, dels en önskan att begränsa antalet registerutdrag. Registerkontrollen blir då det sista ledet i anställningsförfarandet. Erbjudandet om anställning lämnas med förbehåll för vad som kan framkomma vid registerkontrollen.¹

¹ Prop. 1999/2000:123 s.21

Av förarbeten till regleringen om registerkontroll framgår att registerutdraget ska visas upp för den inom verksamheten som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon.²

Av 2 kap. 33 § skollagen framgår att den som inom ett år erbjuds en förnyad anställning hos samma arbetsgivare eller en förnyad möjlighet att på ett sådant sätt som avses i 31 § andra stycket delta i verksamheten får anställas, anlitas eller tas emot utan att han eller hon har visat upp ett registerutdrag.

Skolinspektionens bedömning

Förskola och omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Haninge kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller kontroll av registerutdrag för den som erbjuds en anställning, arbete eller praktik. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Dokumentation av registerkontrollen för den som erbjuds en anställning, arbete eller praktik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förskola

I intervju med rektorer för de granskade förskolorna uppger rektorerna att de dokumenterar registerkontrollen i samband med anställningstillfället. Historiskt har anteckning om kontroll gjorts direkt i anställningsavtalet, men den nuvarande mallen för anställningsavtal innehåller inte längre någon särskild ruta för detta. I stället används numera en särskild blankett framtagen av HR och säkerhetsenheten. Blanketten har rubriken *Registerutdragskontroll inför anställning*. I blanketten finns förtryckta rutor att fylla i avseende kandidatens namn och personnummer, datum för när registerutdrag är utfärdat, datum för kontroll samt underskrift av kontrollerande chef. Den som kontrollerar utdraget och gör anteckningen är vanligen biträdande rektor. Tidigare har detta ansvar legat på en dåvarande biträdande rektor som undertecknat de flesta ifyllda blanketter på anställda som ingår i tillsynen, men efter hens avslut har ansvaret övergått till nuvarande biträdande rektor. I blanketten finns förtryckt att *”Detta utdrag läggs i personakten. Registerutdraget lämnas åter till individen.”* Rektorerna beskriver att detta är den rutin som numera gäller

² Prop. 2012/13:194 s. 45 och prop. 2020/21:152 s. 67

för samtliga nyanställningar och vikariat: kontrollen dokumenteras på särskild blankett, som sedan arkiveras i personakten.

Rektorerna förklarar att denna ordning infördes i samband med att kommunen hösten 2023 beslutade att kräva in det utökade belastningsregisterutdraget vid alla anställningar inom förskolan.

Vid Skolinspektionens kontroll av anställda som omfattas av tillsynen framgår att det för samtliga finns anteckningar dokumenterade om att utdrag ur belastningsregistret har kontrollerats samt datum för kontrollen. Det framgår också att det är anställande chef, eller dåvarande anställande chef, som gjort kontrollen och anteckningen. För en del av de anställda som omfattas av tillsynen framgår av granskade anställningsavtal att det rör sig om en förnyad anställning av timvikarie samt när första anställningsdatumet var. För dessa anställda framgår av anteckning i bilagan *Registerutdragkontroll inför anställning* att kontroll och anteckning gjorts vid personens tidigare anställningstillfälle av anställande chef.

Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Rektorn berättar att intendenten är den person som kontrollerar uppvisat utdrag från belastningsregistret för den arbetssökande vid intervjun. Då kontrolleras att utdraget är aktuellt (inte äldre än ett år) och sedan antecknas att kontrollen har genomförts. Intendenten gör anteckningen i en egen Excel-fil. I den filen antecknas att kontrollen är gjord, vem som kontrollerat, samt intendentens initialer. När personen anställs förs uppgifterna också in i kommunens personalportal, där intendenten anger datumet då utdraget utfärdades.

Vid Skolinspektionens genomgång av de anställda i ingiven Excelfil samt deras anställningsavtal framgår det av Excelfilen vem som anställts, att registerutdrag uppvisats och att intendenten gjort anteckningen. Vid kontroll av de anställdas anställningsavtal framgår när kontroll skett, dvs. datum för anställning samt att intendenten undertecknat anställningsavtalen.

Anställning av lokalvårdare vid Tornberget AB

Avdelningschefen vid Tornberget AB med ansvar för anställning av bland annat lokalvårdare till de granskade verksamheterna berättar att enhetscheferna på hens avdelning gör anteckningen om uppvisat utdrag ur belastningsregistret. Själva utdragen sparas inte utan enbart den anteckning som görs. Av anteckningen framgår alltid noteringar om vilken enhetschef som har kontrollerat registerutdraget för den anställde, när utdraget utfärdades och när kontrollen gjordes.

Vid Skolinspektionens genomgång av de anställda i ingivet dokument där anteckningar gjorts samt de anställdas anställningsavtal framgår av anteckningarna när utdraget har uppvisats, dess utfärdandedatum samt vilken enhetschef som kontrollerat och gjort anteckningen.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 32 § skollagen framgår att kontroll av ett registerutdrag enligt 31 § ska dokumenteras genom en anteckning om att utdraget har visats upp. Anteckningen ska göras av den inom verksamheten som beslutar om att anställa, anlita eller ta emot någon. Någon annan dokumentation om kontrollen får inte göras.

Enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och arkivlagen (1990:782) är offentliga huvudmän skyldiga att bevara handlingar.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Haninge kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller dokumentation av registerkontrollen för den som erbjuds en anställning, arbete eller praktik i förskola.

X Carolin Levinsson

Beslutsfattare
Signerat av: Carolin Levinsson

X Claes Börjesson

Föredragande
Signerat av: Claes Börjesson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ola Cederblad medverkat.